

ES ryšių palaikymo komiteto pranešimas (CC 1/2018) dėl euro zonos bankų priežiūros mechanizmo atskaitomybės ir audito tvarkos trūkumų

2018 m. lapkričio 13 d.

ES ryšių palaikymo komitetas yra ES valstybių narių aukščiausiųjų audito institucijų ir Europos Audito Rūmų vadovų asamblėja. Mūsų pastabos yra paremtos Europos Audito Rūmų (EAR) ir Austrijos, Kipro, Suomijos, Vokietijos ir Nyderlandų nacionalinių aukščiausiųjų audito institucijų (AAI) neseniai atliktų auditų nustatytais faktais. Jose taip pat atsižvelgta į 2017 m. spalio mėn. Europos Komisijos paskelbtą bankų priežiūros mechanizmo euro zonoje peržiūrą.

Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) įsteigimas 2014 m. lapkričio mėn. lėmė ES bankų priežiūros sistemos kartinį pokytį. Beveik 130 „reikšmingų“ bankų perėjo į tiesioginę Europos Centrinio Banko (ECB) priežiūrą, jų visa turto vertė sudarė 21 trilijoną eurų, t. y. 80 % visos euro zonos bankų turto vertės. Keletui tūkstančių „mažiau reikšmingų“, t. y. vidutinio dydžio ir mažų, bankų ir toliau taikoma tiesioginė nacionalinė priežiūra, nepaisant to, kad atsakomybė už juos tenka ECB.

Todėl tos euro zonos šalių AAI, kurios anksčiau turėjo įgaliojimus audituoti visų bankų priežiūrą, dabar – po BPM įvedimo – nebegali vykdyti šios funkcijos „reikšmingų“ bankų atžvilgiu. Šių nacionalinių AAI prarastų įgaliojimų nekompensuoja Europos Audito Rūmams šiuo metu suteikti įgaliojimai audituoti Europos Centrinį Banką. Dėl to susidarė paradoksali padėtis, kai audito kompetencija bankų priežiūros srityje dabar yra labiau apribota nei prieš BPM įvedimą.

Atsižvelgiant į ES lygmeniu dabar dedamas pastangas baigti įgyvendinti bankų sąjungą ir siekiant išsaugoti piliečių pasitikėjimą šia sąjunga, turi būti užtikrintas pagrindinių skaidrumo ir atskaitomybės principų vykdymas. Tai reikalauja adekvačios ir universalios viešojo audito tvarkos.

Todėl Ryšių palaikymo komitetas kviečia nacionalines vyriausybes ir parlamentus, o kartu Europos Sąjungos Parlamentą, Tarybą ir Komisiją sustiprinti susijusią atskaitomybės ir audito tvarką, siekiant užpildyti nustatytas audito spragas, visų pirma:

- **sulyginti EAR įgaliojimus**, susijusius su ECB priežiūros mechanizmo auditu, su jų turimais kitų Sąjungos institucijų audito įgaliojimais, siekiant užtikrinti visišką prieigą prie visos informacijos, kuri, Europos Audito Rūmų manymu, yra svarbi jų auditui atlikti;
- **užtikrinti, kad euro zonos nacionalinės AAI, turinčios įgaliojimus**, susijusius su mažiau reikšmingų bankų priežiūra, galėtų gauti visą informaciją (įskaitant ECB informaciją), kuri, jų manymu, yra svarbi, ir taip įvykdyti savo audito įgaliojimus;
- **kai tai yra būtina ir įmanoma, išplėsti euro zonos nacionalinių AAI, kurios neturi arba turi ribotus įgaliojimus, susijusius su mažiau reikšmingų bankų priežiūra, audito įgaliojimus**, siekiant užtikrinti, kad jų įgaliojimai taip pat apimtų nacionalinių priežiūros institucijų auditą.

Priedas. Su bankų priežiūra Europos Sąjungoje susijusių audito ataskaitų sąrašas

Su bankų priežiūra Europos Sąjungoje susijusių audito ataskaitų sąrašas

Ryšių palaikymo komitetas

- Ryšių palaikymo komiteto [ataskaita](#) dėl vidutinio dydžio ir mažų („mažiau reikšmingų“) institucijų riziką ribojančios priežiūros Europos Sąjungoje po Bendro priežiūros mechanizmo įvedimo (2017 m. gruodžio mėn.)

Europos Audito Rūmai

- Specialioji [ataskaita](#) Nr. 29/2016 „Bendras priežiūros mechanizmas. Pradžia gera, bet tam tikras sritis reikia tobulinti“ (2016 m. lapkričio mėn.)
- Specialioji [ataskaita](#) Nr. 02/2018 „ECB vykdomos bankų krizių valdymo veiklos efektyvumas“ (2018 m. sausio mėn.)

Austrijos aukščiausioji audito institucija

- Federacinė [ataskaita](#) 2017/20 „Austrijos bankų priežiūra“ (2017 m. balandžio mėn.)

Kipro aukščiausioji audito institucija

- Specialioji ataskaita Nr. CBC/01/2017 „Bankų priežiūra. Mažiau reikšmingų bankų priežiūros reglamentavimo sistema ir organizavimas Kipre“, kartu su pridėtu 2017 m. lapkričio 21 d. raštu, kuris skirtas Kipro centrinio banko valdytojui ir su kuriuo buvo supažindintas finansų ministras¹

Vokietijos aukščiausioji audito institucija

- Rekomendacinis [pranešimas](#) Nr. III 5 – 20 51 03 dėl Vokietijos AAI audito įgaliojimų apribojimo bankų ir finansų įstaigų priežiūros srityje (2016 m. sausio mėn.)
- Rekomendacinis [pranešimas](#) Nr. III 5 – 2016 – 0633 dėl Vokietijos AAI audito įgaliojimų apribojimo bankų ir finansų įstaigų priežiūros srityje (2017 m. sausio mėn.)

Nyderlandų aukščiausioji audito institucija

- [Ataskaita](#) „Bankų priežiūra Nyderlanduose“, 2017 m. rugsėjo mėn.
- [Raštas](#) Nyderlandų parlamentui, pridėtas prie Ryšių palaikymo komiteto ataskaitos dėl vidutinio dydžio ir mažų („mažiau reikšmingų“) institucijų riziką ribojančios priežiūros Europos Sąjungoje po Bendro priežiūros mechanizmo įvedimo (2017 m. gruodžio mėn.), 2017 m. gruodžio 14 d., su pranešimu spaudai anglų k.

¹ Nepaskelbtas viešai.